

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 30 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábon petit sor
10 kr., többzori hirde-
tésnél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A jövő évi költségvetés.

énz, pénz, pénz!

E három dolog kellett már Julius Caesar korában is a hadviseléshez s kell ma is a földi boldogulás minden cselekedetéhez.

Méltó és igazságos tehát, hogy az ország népe tüntető kíváncsisággal és sorsbavágó rettegéssel néz mindig az ország pénzügyének, mint az egész államgép mozgató gőzkazánjának mindnyájunkra szóló költségvetése elé.

A pénzügyminiszternek az országház okt. 25-iki ülésében a jövő évi országos költségvetéshez mondott kommentárja tehát oly esemény, melynek fontosságban és egyetemes következményekben tartalmasabb a reális téren nem is gondolható.

Minthogy a költségvetés véletlenül még a legszélsőbb ellenzéki lapok szerint is kedvezőnek minősítették és így abban a szabadelvű párt politikájának az ellenzék összes izgágát tönkresilányító védelme foglaltatik: éppen azért nem szabad azt sem hallgatással mellőznünk; sem dicsőretekkel kérdésessé tennünk.

Követjük tehát vele szemben a képzelhető legobjektívabb eljárást, közölvén sok mindenre kellő szűk terükhöz képest, a monarchia mindenféle pártot képviselő lapjainak néhány reávonatkozó ítéletét.

Kezdjük szemlénket a legengesztelhetetlenebb és legtürelmetlenebb — mert kormányra vágyó — ellenzéken.

A „Pesti Napló“ ezeket írja:

„Gróf Szapáry Gyula ma a hetedik költségvetést terjesztette elő. Erre nemcsak nálunk nem volt az alkotmány helyreállítása óta lefolyt időszak alatt eset, de a külföld is alig fog erre példát felmutatni. A hetedik szám itt is sz-renese gyermeke, mert a ma előterjesztett hetedik költségvetés elvégre oda jutott, ahonnan az első két budgetünk kiindult: többlet van a rendes háztartásban. Nehéz viszonyok közt vette át gr. Szapáry Gyula a pénzügyi tárcát. Elődjé a boszniai occupatió miatt megvált tárcájától. A javulásnak indult háztartás ismét megromlott; rendkívül nagy kiadások fedezéséről kellett gondoskodni; előlegre szorult a kincstár, a kölcsönök rossz cursuson keltek el. Az állam jövedelmei azonban a nagy elemi csapások dacára, egyre emelkedtek. Ennek elérésére természetesen az adók emeltek; de időközben nagy beruházásokat is eszközöltek és keresztülvitették a vasutak államosítása. A közterhek időközben megnehezültek, s ezek súlya mindnyájunkra már alig elviselhetőleg mehezdek. De a terhek fokozása nélkül a jövedelmek természetesen nem érthették volna el jelen magasságukat, és nem következhetett volna az állami háztartásban és az ország hitelében az a javulás, melyet a legszigorubb critica sem kicsinyelhet. A ma előterjesztett költségvetés szerint ugyanis a rendes háztartásban több mint öt millió a fölösleg.“

Cikkét így fejezi be:

„Mint az elmondottakból kitészik, ellenzéki álláspontunk nem tartóztathat minket vissza annak elismerésétől, hogy az 1885-iki költségvetés, a pénzügyminiszter szempontjából kedvező, s hogy a hatás, melyet a pénzügyminiszter tesz, bizonyára szintén kellemes lesz. De kötelességünk ráutalni a kép másik oldalára is: a gazdasági válságra, melynek közepette a kormány e budgetet bemutatja. Kérdés, meddig bírhatják el az adózók az állami nagy terheket? Ugy szintén kérdés: megvalósulnak-e a bevételi előirányzatok, melyek egészséges gazdasági viszonyokat tételeznek fel?“

Az „Egyetértés“ a következőket írja a pénzügyi helyzetről: „Gróf Szapáry pénzügyminiszter ma azzal a szerénységgel, az örökifjétség ama sajátos mérséklésével terjesztte elő az állami költségvetés vázlatát, mely a nyugodt önértet szokta jellemezni. Ismerjük el, hogy a helyzet, legalább amint a költségvetés tételeinek összefolyó felszínéből egyelőre meg lehet itélni, nem rosszabb, mint volt. Sőt beismerhetjük, hogy az némileg javult is. Több, mint öt millió fölösleg a rendes kezelésnél s nem több, mint 11 és fél millió hiány az egész költségvetésben: oly csuda ez, mely előtt le kell venni kalapunkat, ha ugyan egyáltalán hajlandók vagyunk komoly képpel állani meg a csudák előtt.“

A német „Neues Pester Journal“ szerint államháztartásunk mérlegének folytonos és jelentékeny javulása régen ösmeretes és elismert nagyfontosságú

tény. Nem kevésbé ösmeretes, amit a pénzügyminiszter kifejtett, hogy e folytonos javulás egyes egyedül annak a rendkívüli erőfeszítésnek tulajdonítható, melynek a nemzet önkéntesen vetette magát alá, s melynek az államjövödelmek nagy mértékű emelkedése lön következménye az egész vonalon. Új és örvendetes ez exposéban annak megállapítása, hogy a bevételek e javulása 1883-ban, sőt még a gazdaságilag annyira kedvezőtlen 1884-ben is megvolt. Az az aggály, hogy állami pénzügyeinkben a kedvező, és kivételesnek tekinthető 1882 után visszacsúszás fog következni, legalább egyelőre még meg nem valósult. Az 1883. év immár a második, melyben a végelszámolás eredménye kedvezőbb az előirt összegnél. . . . Ezek a tények azt bizonyítják, hogy Magyarország azokat a nagy terheket, melyeket magára vett, állandóan el is képes viselni. S ez bizalommal tölt el bennünket, dacára a borus közgazdasági helyzetnek, melynek komolyságát a pénzügyminiszter sem tagadhatá, s mely arra bírta őt, hogy az 1885-iki bevételek előirányzásánál nagyon óvatosan járjon el. . . . Ez előirányzást azonban minden tekintetben reálisnak tartjuk, s — ha csak rendkívüli csapások az országot sújtani nem fogják, az előirányzott összegek befolyását biztosra vesszük. Az előirányzott 5 milliányi fölösleg is egyáltalán nem illusio, hanem egész egyszerűen ép oly természetes, mint megérdemelt gyümölcse az utóbbi évek nagy erőfeszítéseinek.

A „Pesti Hirlap“ kommentárja a következő: „A pénzügyminiszter exposéja igen kellemesen hangzó tonusból kezdődik. A megelőző években rendesen ahhoz voltunk szokva, hogy a pénzügyminiszteri praeliminárét zárszámadások optimistiusnak bizonyították, meghazudolták. Rendes dolog volt, hogy a zárszámadások 10-20, sőt több millióval nagyobb deficitet mutattak ki, mint a mit a miniszter megállapított. 1882-ben megváltozott a helyzet: 6 millióval volt kevesebb a hiány a zárszámadások, mint a praelimináré szerint. 1883-ban már több mint hét millióval csökkent a deficit. A folyó évről természetesen még nem is lehet pénztári kimutatás; de az év lefolyt nyolc első hónapjának pénzügyi eredményeiből következtetve, ez évben sem fogja a zárszámadásban kimutatandó hiány az előirányzottat meghaladni, sőt valószínűleg mögötte marad. S a mennyivel mögötte marad, az előbbi évek 30 milliányi visszamaradása, melyet az 1882. és 83-iki év 12 milliányi javulása 17 millióval csökkent, annyival fog apadni. A mi magát a deficitet illeti, azt el-törülni eddig még nem sikerült, de évről-évre apadást mutat.“

„Magyar Korona“ a következő eredményekre jut: „A deficit 11 millióra van főlvéve és így kerek kilenc millióval kisebb a jelen évré főlveténnél. Megjegyzendő azonban, hogy a főlvetézzel deficittel fog, mint kétannyi beruházás áll szemben, így az állandó országház építésére, de különösen közmunkákra, közlekedési és forgalmi eszközökre, mely utóbbiakra magukra majdnem 14 millió beruházás van előirányozva, ami egymagában is ellensúlyozza a főlveté deficitet. Az előirányzat tehát mindezek után nemcsak kedvezőbb a folyó évinél, de sokkal előnyösebb, mint várni lehetett, tekintve a nagy igényeket, melyeket az ország az állam irányában támaszt és tekintve a gazdasági válságot, melyben egész Európa sínylődik.“

A „Pester Lloyd“ a következőképp nyilatkozik:

„Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter, ki a kilencnapos felirati vita tartama alatt a legmélyebb hallgatásba merült, a tizedik napon s éppen a szavazás után szólott, midőn a kormány igen jelentékeny szavazattöbbséggel győzött. Az önmegtadadásnak nagy foka kellett ahhoz, hogy Szapáry gróf oly érvekkel, a minőkkel rendelkezett, az ellenzék minden támadását eltúrje s csak akkor verje vissza az ellenzék által szórt alaptalan vádakot, midőn már a kormány győzelme elől. De nem is emléksznék, hogy valaha valamely magyar pénzügyminiszternek budget-beszédjét az egész ház, még az ellenzék is, annyi figyelemmel és tisztelettel, minden replica és közbeszólás nélkül végig hallgatta volna, mint most Szapáry grófét.“

Szapáry gróf ékes exposéjának mindjárt bevezetésében megmutatta azt az alapot, a melyre a költségvetést építette. Ez az alap ugyanis az 1883. év és a folyó év nyolc hónapjának eseményei, melyek kiinduló pontul szolgáltak a jövő évi budgethez, de egyzersmind kétségbevonhatatlan módon demonstrálják, hogy az a methodus, a melylyel Szapáry gróf a költségvetést összeállította, kipróbált és reális és a valóság nem marad az ő előirányzatai mögött, sőt a végeredmény rendesen kedvezőbben üt ki, mint az előirányzatban jósolva volt.

Pénzügyi helyzetünk elfogulatlan figyelője konstátalhatja, hogy az évről-évre jelentékenyen javul. S e folytonos javulásban most sem állott be szünet; sőt az előterjesztett költségvetés nemcsak hogy a rendes bevételek és kiadások közti egyensúly fenntartását biztonsággal ígéri, hanem a rendes pénzügyvitel még öt milliányi fölösleget fog felmutatni, ami oly eredmény, melyet a legnagyobb örömmel lehet konstátálni.

A jövő évi költségvetés minden várakozáson felül kedvezően ütött ki s a budapesti és bécsi börze szintén igen kellemesen érintett a budget által; 16-17 millió deficitről volt szó s a legtávolabbról

sem lehetett arra gondolni, hogy az 11 millióra redukálódjék. Egy oly állam, melynek pénzügyei úgy állanak, mint a mieink, nem szegény, nem sílyedő ország; oly állam, mely pénzügyeit a kedvezőtlen viszonyok dacára is rövid néhány év alatt annyira tudta rendezni, mint mi, az teljes nyugalommal tekinthet a jövőbe.“

Aki netán kételkedik az október 26-iki lapokon ollóval végzett munkánk hitelességében, azt utaljuk a megnevezett forrásokon eszközöndő vaktapróbákra.

És hogy ne gondolhassa a meggyőzetés belátására gyöngye ellenzéki szem, miszerint a hazai sőt-nak pártkülönbség nélküli és ellenzéki lapok által is tolmácsolt ítéletében talán egy új, eddig még vádképen sem emlegetett kormányfogatás nyilatkozik: hadd álljon itt a bécsi lapoknak irántunk való ismeretes jóakarata mellett is, kénytelen-kelletlen nyilatkozott helyeslése.

A „Neue Freie Presse“ részletesen ismerteti a költségvetést és Szapáry gróf exposéját s a mult évi pénzügyi helyzettel összehasonlítva a mostanit, örvendtesen kiemeli a haladást és a javulást. Ezzel megté- tetett egy óriási lépés a rendezett viszonyok kiegyengetésére, s bár némi kívánni valót hagy is fenn a magyar költségvetés, nem szabad feledni, hogy mily sokat valósított meg. . . . A kormánynak már most az a kötelessége, hogy a költségvetés készítésénél a hitel ápolására mindig tekintettel legyen.

A „Freundenblatt“: „A budget, melyet a magyar pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztett, valamint az exposé, mellyel Szapáry gróf előterjesztését kísérte, annak bizonyosságul szolgál, hogy a céltudatos pénzügyi politika, melyet a jelenlegi miniszterium követ, azon a jó uton halad, a melyen nagy feladatának megoldására, a magyar államháztartás egyensúlyának fenntartására juthat. Valamint az eddigi előirányzatokból, ugy a most beterjesztett költségvetésből és az ennek megvilágítására tartott beszédből ugyanaz a nyilt-ág és világosság tűnik ki, a melyet Szapáry grófban oly nagyra becsülnek s a melyet még politikai ellentel is elismernek. A magyar pénzügyminiszter most nem akart színjátékkal elvakítani s nem hallgatott el semmi kedvezőtlen körülményt. S őszinte beszédéből örömmel lehet konstátálni, hogy a magyar államháztartásban a bevételek évről-évre folyton szaporodnak s a deficit állandóan kisebbedik. Tagadhatatlan, hogy Magyarország pénzügyi helyzete évről-évre javul s remélni lehet, hogy az egyensúly nemcsak a rendes költségekben, hanem az összes budgetben meg fog tartatni. Remélhető, hogy az adók emelése és új adók teremtése véget fog érni s az a tetszés, mellyel Szapáry gróf exposéját a kormánypárt s a figyelem, mellyel az ellenzék hallgatta, azon kedvező ítéletnek bizonyítékai, a mellyel az egész nemzet fogadni fogja a pénzügyminiszter politikáját.“

A „Presse“ ezeket mondja: „Az első benyomás, melyet a Szapáry gróf által előterjesztett 1885-iki költségvetés gyakorol, kedvező és nem gyengíti ezt az előirányzat fontosabb tételeinek behatóbb tanulmányozása. Az a tény, hogy a rendes költségvetésben a deficit helyett fölösleg mutatkozik és az összdeficit az előző évhez képest 9 millióval alább van szállítva, már magában véve alkalmas igazolni azon várakozást, hogy a dolgok normális fejlődése mellett és előre nem látott zavarok elmaradása esetén bizonyos előrelátható időben sikerülni fog az egyensúlyt a bevételek és kiadások közt végleg helyreállítani; másfelől kellemesen hat, hogy a pénzügyminiszter egyelőre nem hoz javaslatba új adókat.“

A „N. W. Tagblatt“ többek közt ezeket írja: „A magyar pénzügyminiszter nem akar új adókat csinálni, hanem az államháztartás egyensúlyát takarékosan a budget keretében állítja helyre. Az aránylag csekély hiány papírjárdék kibocsátása által fog fedeztetni s ennek bejelentése azt a szándékot is jelzi, hogy a magyar pénzügyminiszter a főtérletben levő aranyjárdékokat egyelőre növelni nem fogja; ez bizonyynyal a legjobb mód, hogy e papir áremelkedéshez segítsenek.“

Ezen magunknál illetékesebb és bizonyára mindenki által a közvélemény hangulatául elismerendő nyilatkozatokhoz szantszándékosan nem adunk hozzá semmit sem, nehogy a legjogosultabb dicsőret is csökkenthesse azt az egyetemes és ellenzéki józan körökben is egyhangúlag elismert benyomást, melyet az országnak biztosan és fokozatosan javuló pénzügyi helyzete, az ellenzékiek minden lamentálása dacára, lépten nyomon gyakorol.

A főrendiház reformjához.

Az 1848-iki reformok hazánkat új, modern, civilizált alapokra fektették; egy intézményt hagyott ez átalakulás érintetlenül s ez: a főrendiház.

Egy régi, sok tekintetben dicsteljes kor tiszteltreméltó maradványa, szép idők tanuja az, mely előtt meghatva hajolunk meg; de a haladó kor s a modern haladás, minden kétségen kívül helyezi a főrendiház reformálásának szükségességét, felső házzá való átalakíttatását, összhangba hozását egy mai kor követelményeivel, mint a demokratikus alapon álló képviselőházzal. A főrendiház e rozzant állapotá-

ban a törvényhozás méltó faktora nem lehet s az alsóháznak áldásos működését csak veszélyeztetheti vagy béníthatja, ennél fogva kell azt olyképp reformálni, hogy a sikeres együttműködés a törvényhozás két háza között lehetővé tétessék. Ha ez sikerül, úgy a felsőház csak támasza, előmozdítója leendő törvényhozásunknak, társadalmi s politikai életünknek.

Nagy idők voltak azok, olyanok, melyek méltó önérzettel töltik el mindnyájunk szívét, midőn a magyar nemes érzésvén a közszellem hatását, a közszükségletet, önként osztotta meg jogát a haza minden polgárával, egy csapással szüntette meg a feudális középkor intézményeit, melyek már békóként nehezedtek a nemzet vállára s lehetetlenné tették minden haladást; egy alkotmányt hagytak csak meg, régi szerkezetében s ez: a főrendiház.

Már az 1848-iki pozsonyi országgyűlés belátta a reformálás szükségességét, s 1867 óta minden trónbeszéd is ezen óhajának adott kifejezést, de különböző akadályozó körülmények folytán eddig szőnyegre nem kerülhetett, s hogy most végre ez óhajnak elég lesz téve, arról csakugyan igen furcsa azt állítani, hogy ez boszú műve — mint azt az ellenzék állítja, vagy talán a zsidó befolyás érvényre jutásának egyik momentuma — mit az antiszemita látszanak állítani, mert Tisza Kálmán miniszterelnök ur világosan kifejtette, hogy a javaslat leszavaztatási esemény előtt is már egész terjedelmében kész volt, s így e gyanuk nélkülöznek minden alapot.

A javaslat ellen egy párt se lépett fel elvi kifogásokkal s csak kisebb nem elvi eltérések mutatkoznak.

Megfelel a törvényjavaslat a haladó kor követelte igényeknek, a történelmi fejlődésnek s a jogfolytonosságnak elég hű kifejezője, bírja függetlenségének erős biztosítékait, a demokratikus elemnek is tért nyújtott a bejutáshoz, teljesen a jogegyenlőség alapján áll, s ami szintén nem mellőzendő, nemzetgazdasági és társadalmi tekinteteket illetően is fontos alapul szolgálhat.

De lássuk főbb részeit:

„A magyar nemesség az alkotmány sáncaiba fogadta a népek millióit s most ime ezek nevében ugyanazt a nemességet örökölt és századokon át gyakorolt jogától akarja megfosztani hála fejében a nemzet szabadelvű vezére Tisza Kálmán; ezt mondják sokan arra, hogy a születési arisztokrácia bizonyos tagjai törvényhozói állásukat el fogják veszíteni s csak ha a születés a vagyonnal együtt van, adja meg a jogot a felsőházi tagsághoz. A magyar nemesség kétségkívül nagy áldozatokat hozott a haza oltárára, de másrésztől igen valószínű, hogy ha ez, a nemesség önszántából meg nem történt volna, akkor kényszerült volna a korszellem behatása alatt ama nevezetes engedményeket megadni; azon uralkodó eszmeirányzat s áramlat ellen küzdeni lehetetlen lett volna, s miként a hegyről lezúduló lavina, úgy temette volna el az annak utjában állókat; de a nemesség ezt nem várta, amit tett, azt önként tette, mert meg volt győződve annak áldásosságáról; arany betűkkel lesz ezért a történelem lapjaira írva, hogy volt egy nemesség, egy ugyszólván egyedül jogokkal bíró s a jólét minden forrásaival rendelkező osztálya a magyar nemzetnek, mely megteremtette a modern s haladásra képes Magyarországot.

De uraim! nagyobb szabású reform bizonyos jogkorlátozás, jogvesztés, másrésztől jogkiterjesztés nélkül nem is képzelhető! Reformot létesíteni lehetetlen anélkül, hogy némelyeket jogoktól ne fosszunk meg s másoknak ismét jogokat adjunk aszerint, amint ezt a reform modern irányzata követeli, mert enélkül megszűnne az reform lenni.

Tudjuk, hogy a főnemesség azon része, mely most e kiváló jogban részesülni fog, hivatását megérte, nem fog külön kasztá vagy éppen aulikusává válni, mint ezt sokan hiszik, nem fogják eltérhetni azt, hogy az „una eademque nobilitas“ elve meghamisításáék, hanem kimagasló társadalmi tekintélyük-nél fogva mindenütt hazánk jól felfogott érdekében a leglátványos működéshez hozzájárulni s kétségkívül mindig legelő fognak állni ott, hol hazánk felvirágoztatása forog kérdésben s a közjóhoz szellemi s anyagi tekintetben való hozzájárulás által fognak e téren a többiekkel versenyezni.

Census és születés együttvéve ad jogot a főrendiházi tagsághoz. Valamint jogilag biztos alapot nem képez a születés maga, nélkülözvén a szükséges társadalmi tekintélyt vagyon hiányában: úgy ismét a vagyon maga sem lehet elégséges, ha tekintetbe vesszük azt, hogy ez a történelmi fejlődésnek s jogfolytonosságnak egyenes meghamisítása lenne. A vagyonnak így bizonyos előnyben részesítése fontos nemzetgazdasági ságilag úgy, mint társadalmilag; nemzetgazdaság-szempontról azért, mert a nemzet a törvényhozás sikeres előmozdítását illetően leginkább azon főúri osztályra támaszkodhat, mely vagyonilag is azon fokon áll, a mely e működésben a nemzeti érdekek érvényesítését illetően nagyfotosságú; társadalmilag azért, mert csak így lesz meg a kellő tekintély, csak így érvényesítheti súlyát s csak így működhetik közre sikeresen.

A főrendiház tagjai az uralkodóház teljeskorú főhercegei; ez igen természetes. Azon szoros kapcsolás, mely bennünket Ó Felsőházhoz fűz, azon királyhoz, ki méltán nevezhető a legalkotmányosabbnak, kit hódolva szeretünk s méltán bámulunk, nem hagyható tekinteten kívül; illő s méltányos tehát, hogy ezen király családjának, mely a magyarokkal való rokonszenvét folyton igyekszik kimutatni, megadjuk a törvényhozást illetően azt a jogot, mely őket illeti, megadjuk a lehetőséget, hogy az ország törvényhozói működésébe ők is befolyhassanak.

Az indigenákat illető aggodalom se töltheti el már a kételkedő keblét, mert a javaslat világosan kimondja, hogy azon indigenák, (a census természetesen ezeknél is figyelembe vétetik) kik törvényhozói jogukat Magyarországon akarják gyakorolni, ebbeli szándékat csak úgy valósíthatják meg, ha az osztrák urak házában való jogukról lemondanak.

A mi a hitfelekezeti képviselőinek felsőházi tagságát illeti, e tekintetben szintén helyesen intézkedik a javaslat.

Azt mondják a protestantizmust illetően, hogy feleli a törvényjavaslat a kath. clerus közjogi állását,

feleli azt, hogy a kath. püspököket Ó Felsőház nevezi ki a magy. miniszterium ellenjegyzése mellett. S ez elég garancia arra, hogy ez állásokra a magyar állam kipróbált hívei fognak kinevezetni, míg a reformatus és evangélikus egyházakat azon felekezeti hívei választják, a magyar alkotmányjogban elismert állami közegek hozzájárulása nélkül. Ez igaz. De helytelen következtetést vonnak le ebből, midőn azt mondják, hogy e szerint nincs elég garancia arra, hogy a magyar állameszme kipróbált hívei fognak bevélasztatni, ki tudja, — mondják — hogy miféle panszlávok, hurbanok fognak bejutni a magyar parlamentbe. Legyen szabad ezzel szemben csak egyre kivátozni s ez a protestáns egyház százados magatartása, hazaszeretete. Azon egyháztól s annak képviselőitől, kik századokon keresztül a jogegyenlőség, szólás és lelkiismeret szabadság, a magyar állameszme legbuzgóbb pártfogói voltak, s ezért készek voltak vérüket áldozni, hazánk kulturális s anyagi előhaladása körül annyi érdemeket szereztek, s a magyar államiságnak hosszú időközön keresztül úgyszólván egyedüli szószólói voltak, ilyesmit feltenni csakugyan lehetetlen, lehetetlen feltenni azt, hogy hűtlenségnek százados hazaszeretetűkhöz, szent hagyományaikhoz. A panslavizmusnak a tiszta protestantizmus apóloja sohasem volt; s e tekintetben bátran elismerhetnék a kormányának megerősítő jogát; mitől sem kellene félniük.

Tagjai maradnak a felsőháznak: a primás, a többi érsekek és megyés püspökök, a pannonhalmi főapát, a jászói prépost és az auraniai perjel. — Azok lesznek a főpapok közül a törvényhozás részesei, kikre bizonyos terület egyházi kormányzása bízva van s kik ily úton befolyást gyakorolnak a társadalomra; kimeradnak tehát a címz. püspökök s nézetem szerint hasonló okoknál fogva ki kellene maradniuk a jászói prépostnak s auraniai perjelnek, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a címz. püspököknek is van annyi történelmi jogosultsága, mint az utóbbi kettőnek; ennek nincs elég téve azzal, hogy ki van mondva, miszerint a kinevezésnél az e tekintetben való méltányos eljárás figyelembe veendő.

Tagjai maradnak a felsőháznak: a szerb patriarcha, román metropolita s a megyés püspökök; tagjai lesznek még az unitárius egyháznak hivatalban egyik legidősebb elnök s egy izraelita hitfőnök, kit a minisztertanács ellenjegyzése mellett Ó Felsőház fog kinevezni. A jogegyenlőségnek a hitfelekezeti képviselőinek a felsőházba való bejutásánál is szem előtt kell lebegni, hogy a jogegyenlőség magasabb érdeke előtt minden más érdek háttérbe szoruljon, mert ha ezt tekintetbe nem vesszük, úgy nincs meg a reformálás észszerű alapja. Ha a leendő felsőház hű kinyomata akar lenni nemcsak a multnak, hanem a jelennek is, — a minnek lennie kell, — akkor a megengedett s elismert hitfelekezetek közt különbséget tenni nem szabad, nem szabad megvonni egy ily felekezettől sem jogosan a lehetőséget a felsőházba lépetheti.

Hiába hozzák azt fel ellen, hogy miként lesz az összeegyeztethető, ha Magyarország hercegprímása mellett egy rabbi fog helyet foglalni. Uraim! Szamba vehető érv ez? van-e ennek tartalmi becsé? Bizonytaln nincs.

Tagjai maradnak a felsőháznak: az ország zászlósi, a két korona ör, a fiamei kormányzó s tagjai lesznek a kir. curia elnöke, másodelnöke s a budapesti kir. itélőtábla elnöke; ami az utóbbiakat illeti, azokra nézve nincs kifogás.

Annak helyességéről, hogy a főispánok ne legyenek eo ipso felsőházi tagok, mindenki meg van győződve; a főispán hivatalának teljesen kormány s köz igazgatási hivatallá való átalakításához folyton közelünk, jóllehet ezt sokan a történelmi mult bizonyos mérétekben való figyelmen kívüli helyezésnek nevezik, s nem kevés ok is szól mellette, azonban ennek fej tőzése ide nem tartozik — eléggé el lesz foglalva köz igazgatási teendőivel, ennél fogva helytelen lenne evvel minden körülmények között a törvényhozói működést is egybekapcsolni; viszont azonban bajos lenne az összeférhetlenséget kimondani, mert amiut a törvényjavaslat indokolása is mondja, lesznek olyanok, kik jellemük s függetlenségük folytán mind a kettőnek teljes mértékben meg fognak felelhetni s más részről egy örökösödés útján vagy más módon törvényhozói jogosultsággal bíró férfit a főispáni teendőkkel nem bízhatnák meg másképp, mint hogyha az illető felsőházi tagságáról lemondana; s végre a jelen körülmények között, azon viszonynál fogva, melyben a főispánok a kormánnyal szemben állanak, nem bírhatjuk erős biztosítékát törvényhozói függetlenségüknek.

Egy sajátos alkatelemét fogják képezni a főrendiháznak a kinevezett tagok, az u. n. peer-ek. Rég óhajtott hiányt fog ez pótolni; a kinevezésnél nem lesz tekintet, se rangbeli, se vagyoni, se felekezeti stb. különbségre, s az egyedüli feltétel az lesz, hogy valaki méltó érdemeket szerzett legyen az élet bármely terén; szükséges a mai kor szempontjából, hogy a valódi érdem, bármely téren szerzetett is, méltón megjutalmaztassék, bizonyos tekintéllyel, sullyal láttassék el, áldásos hatásai ennek — ha mint ezt feltecssük, páratlanul eszközöltetik — nem fognak elmaradni.

Ezen kinevezési rendszer eredetét Anglia fejlődéstörténetére lehet visszavezetni; a király által örökösén meghívott, kinevezett bárók képezték e peerschubot; bizonyos kitüntetésben akarták ez által az angol királyok főhűbéreseiket részesíteni, megjutalmazni azon kiváló szolgálataikért, melyeket a királyság s nemzet érdekében tesznek; ezen szándék nyomait látjuk a jelen törvényjavaslatban is.

Gát vettetik azonban e tagok túlszaporodásának az által, hogy ez u. n. peer-ek az alakuláskor 1/4-ét, később pedig 1/3-át nem haladhatják meg a tagok teljes létszámának, mert tévednek azok s a főrendiház szervezését illetően nem vallhatják magukat a történelmi fejlődés és jogfolytonosság barátainak, kik azt hiszik, hogy e tagok számát bizonyos maximumra nem akarják reduálni, mert ez elemnek túlsúlya által megsértetnék a történelmi mult, s a törvényjavaslatnak egészen radikális színezte lenne, ami e javaslat szándékától és céljától elütne.

Szerény nézetem szerint csak egy méltóságot hagyott a törvényjavaslat figyelmen kívül — mi ugyan teljes mellőzésnek nem mondható — s az, a magy. kir. tud. egyetem rektori állása; nem tudom mily né-

zetben vannak e felől pulitikusaink, de nem mulaszt-hattam el e szerény véleményemet kijelenteni — habár ennek helytelenségéről megcáfoltatnak — mert szerintem a tudomány e felkelt bajnokát mellőzni nem lett volna szabad. A rektor, mint egy társadalmilag oly fontos intézet képviselője, — tehát nem mint az elmélet embere — igényelhet ott magának helyet s kétségkívül csak hozzájárulhat azon tekintélyhez, mely, e törvényjavaslat szerint — a főrendiházi tagságnál tekintetbe vétetett; egy rektor mindig a tanárok legjelesebbjei közül választatik s ez elég garancia arra nézve, hogy az illető elméleti szakképzettsége mellett a törvényhozói követelményeknek meg fog felelni; mert tegyük fel, hogy e tekintetben kiváló figyelem fog a kinevezett tagoknál fordítatni; igen, de nagyobban most a garancia, mint az előbb, hogy ez helyesen lesz megtéve, vagy — miután a kinevezés egy személytől függ — az, hogy a kinevezés bizonyos személyi tekintetek folytán el is ejtethetik? Csak azt kell itt szem előtt tartani, hogy bizony az ember mégis csak gyarló lény s sokszor engedti magát a szenvedélyek s indulatok által vezéreltetni. A többi irodalmi s tudományos nézeteket illetően is kiváló gond fordítandó, de a magy. kir. tud. egyetemre határozott szabályt kell felállítani.

Adja Isten, hogy e reform elérje célját; a történelmi mult s a jogfolytonosság személtartásával, ennek egyesítését a modern haladás igényeivel s követelményeivel.

Budapest, 1884 évi október hó 27 én.

Baloghy Ernő.

Hirek.

Ó császári és Apostoli királyi Felsőház, legfelsőbb elhatározásával, Sztójácskovic Sándor belügyminiszteri osztálytanácsos ak. zombori földiúrnak, nyugalmaztatása alkalmából, 35 évi hasznos, buzgó és kiváló szolgálata elismerésül, a miniszteri tanácsosi címet és rangot díjmentesen legk. adományozni méltóztatott.

Haynald Lajos, kalocsa-bácsi bíbornok-érsek, delegacionális tagságáról az október 27-iki ülésben, betegsége miatt lemondott.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság Lénárdt János bajai adóhivatali gyakornokot VI. oszt. adó-tisztá nevezte ki.

Kiállítási ügy. Zombor város közgyűlése e hó 29-én tartott közgyűlésen a helybeli kiállítási bizottság elnökének és jegyzőjének benyújtott kérvényére a zombori kiállítók térdjainak lehető fedezésére 250 frtot szavazott meg. Mint halljuk, a kiállítási bizottság jegyzője a jövő héten a helybeli kiállítókat értekezletre hívja egybe, hogy a további teendők iránt tanácskozzanak.

A magyar tudományos akadémia folyó évi október 27-én tartott ülésén dr. Haynald Lajos kalocsa-bácsi bíbornok-érsek, mint az akadémia tiszteletbeli tagja, emlékbeszédet tartott az akadémia egyik kültagja, dr. Fenzl Ede természettudós fölött. Dr. Fenzl a bécsi egyetemen a növénytan tanára és a bécsi egyetemi botanikus kertnek igazgatója volt, s 1879. évi szeptember 29-én halt meg. A beszédet az akadémia előbbkelő tagjai és díszes hölgyközönség hallgatták és élénken megélték.

A folyó év elején Csúroghon alakított „Népkör“ alapszabályait a belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta, mi az október 19-én tartott közgyűlésen bejelentetvén, örvendetes tudomásul vétetett.

Nőegyleti választmányi ülés. A zombori jótékony magyar nőegylet október hó 26-án tartott választmányi ülésén egy szegény özvegyet 30 forint segélyvel rendes házi szegényei közé felvett; egy szegény özvegynek téli fűtőre 10 frtot, kettőnek pedig 5-5 frtot utalványozott ki Dr. Margalits Ede titkár indítványára a karácsony-ünnepélyt rendező bizottság tagjait felkérte: Esztergamy Borbála elnök, Thim Antonia, Vojnicz Berta, Paracetic Fanni, Czedler Teréz és Virter Aranka választmányi tagok; két Zomborból távoztt választmányi tag helyére pedig, az alapszabályok 36. §-a értelmében, Birvicsky Zákó Maja és Esztergamy-Trischler Hermin urnők választattak meg.

A városi törvényhatósági bizottság f. hó 29-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyai: 1. A belügyminiszterium leirata a lakbérleti szabályzat tárgyában és 2. a járásbírósnak a városházából való kihelyezés iránt az igazságügyminiszternél járt küldött ség jelentése voltak.

Hymen. Nánási Oláh József szabolcsmegyei földbírtokos és Vujevich Ilona k. a. folyó hó 25-én esküdtek örök hűséget egymásnak a menyasszony atyja házában, szük családi körben. — Halm Ervin, megyei alszámvevő f. hó 28-án tartotta esküvőjét öv. Mokry Lajosnéval.

Tiszti multság. A sorrend szerint november 1-ére, szombatra, eső tiszti társasvácsora, és táncmultság a mindenszenteknapj innep miatt, reája nyolc napra fog megtartatni a „Vadászkürt“ helyiségeiben.

Gyászhir. Kovalszky Lajos új-verbácsi gimnáziumi igazgató-tanár neje, Kovalszky sz. Schumacher Katalin, f. 1884. évi október hó 25-én, három heti szenvedés után elhunyt. A temetés október hó 27-én délelőtti 10 órakor ment végbe az evang. szertartás szerint.

Mindenszentek napja alkalmából a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája által kéjvonatok fognak Budapestre indítatni, melyekhez a m. kir. államvasutak központi hálózatának összes, az alföldi fümei stb. vasutak jelentékenyebb állomásairól mérsékelt árú menettérű jegyek fognak kiadatni. E mérsékelt árú menettérű jegyek f. é. október hó 31-én, valamint e napon a végállomásokról kiinduló és Budapestre még csak november hó 1-én reggel érkező valamennyi személy és omnibusz vonat — gyorsvonatok kivételével — adatnak ki. A visszatartás f. é. november hó 1-én délutántól kezdve közlekedő bármely személy vagy omnibusz vonattal — gyorsvonatok kivételével — bezárólag november hó 9-ig történhetik. A vasúti állomásokon történő jegyváltás alkalmával az utasoknak zsebkönyvvalaku szelvényfüzetek fognak díjmentesen kiszolgáltatni, melyekben egyéb különös kedvezmények igénybevételeire vonatkozó szelvények foglaltnak.

II. Alapszabályszerű dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1884. évi november 9-én a zombori polgári kaszinó-egylet helyiségében ez évi II. alapszabályszerű dal- és táncestélyét rendezte, melyre a nagydíjű közönséget tisztelettel meghívja. A dalestély műsora: 1. „Az Isten int” férfikardal Liszt Ferentől. 2. Egyveleg. Wagner Richard „Tanhäuser” című dalművéből. Zongorán előadja Schimpel E. k. a. 3. „Hajósdal” férfikardal Eckert T.-től. 4. „Subog a szél” férfikardal Zinay Lászlótól. 5. „La prière des bardes” zongora, harmonium és gondonkán előadja Adámné Raisz Etelka urnő, Marschall György és Paul Kálmán urak. 6. „Magyar király induló,” Huber Károlytól. Koratpatfinszky Ernő ur zongorakísérete mellett előadja a dalárda. Adámné Raisz Etelka és Schimpel E. urbólgyek, továbbá Koratpatfinszky E. és Marschall György urak szíveségéből működnek közre. A szüneteket Herczenberger Sándor zenekara tölti be. Az előadást tánc követi a nagy teremben. Belépőjegyek 1 frtjával Falcione Gusztáv ur kereskedésében és az esti pénztárnál válthatók. A t. pártoló tagok a tagsági jegy 2-ik szelvényeért ráfizetés nélkül válthatnak belépő jegyet. Kezdeté nyolcadfél órakor.

Csürogról f. hó 26-iki kelettel egy „választó polgár” írja, hogy az ott üresedésben levő jegyzői állásra Vucseries Gábornak van a legtöbb kilátása. A választás 28-án történt meg, s jövő számunkban talán már constátálhatjuk, mennyiben volt igaz ezen levelezőnk közleménye.

A bezdáni gőzhajózási ügynök máshova helyeztetvén át, ottani és helybeli kereskedői körökben mozgalom indult meg aziránt, hogy Hauser György ottani kilenc év óta közmegelegedésre szolgáló teherpénztáros neveztesse ki ügynöké. Alig hisszük, hogy a Dunagőzhajózási Társaság, mely a maga érdekeit a közönséggel mindig bülesen összeegyeztetni tudta, ezuttal azzal különös ok nélkül ellentétbe helyezkedjék.

Bajmokon jövő hó 15-ére tüzetvén ki a községi jegyzői választás napja, ez állomás elnyerésére eddigleg legtöbb reménye lehet Rédei Lajos megyei tiszteletbeli aljegyzőnek és Budanovits Árpád bajmoki ez időszertit jegyzői helyettesnek.

Bács-Bodrogh megye I. tiszai járásába bekebelezett Ó-Kanizsa községben a phylloxera jelenléte konstátáltatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 49,632. sz. a. kelt rendeletével nevezett község összes szőlőterületei, valamint az olyan kertek, melyekben esetleg egyes szőlőtők állanak, zár alá helyeztetek. E rendelet értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökere vagy gyökér elen szőlővessző, szőlőnövény és általában a szőlőt minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), továbbá bármilyen fa- vagy cserjéjének ültetvény, használt ducok és szőlőkarók s szőlőlevélbe csomagolt bármilyen tárgyak kivétel s úgy ezen tárgyaknak egyik szőlőtől a másikba való átvitele is tiltatik.

Az ó-becsei függetlenségi kör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta.

Arverés. Korrel Frigyes 5323 frtra becsült ingatl. dec. 30. Kúla. Tarnai György 2201 frtra b. ingatl. dec. 20. Dautova.

Egy m. . . . i értelmesebb iparos elmenvén a legutóbb megtartott bezdáni vásárra azon szándékkal, hogy ott egy fiatal üszőt vegyen. Rövid idő múlva meg is pillantott egy kedvére való négy lábú jószágot és annak tulajdonosával csakhamar meg is alkudott. Azonban hazajövet összetalálkozott egy falubeli ismerősével, ki azon furcsa kérdést intézte hozzá, hogy mily áron vette azt a tinót. — Nem tinó ez, felelé nagy büszkén, — nem látja, hogy üsző? — De biz az ismerős nem akart tágitani, mire az új üszős gazda közelebből szemügyre vette a megvett kedves jószágot és meggyőződött róla, hogy üsző helyett csakugyan tinót vett.

Vásárok a megyében november és december hónapokban: B.-Almásán nov. 22-én. — Bácsban Mária fogantása napjára dec. hóban. — Baján december hó 6-át megelőző vasárnap. — Bajmokon nov. 11. — Bezdánban nov. 19. — Keresztúron nov. 27. — Ó-Futtakon nov. 7. — Martonoson nov. 7. — Ó-Morovicán nov. hó 1 ső hétfőjén. — Petrovácon nov. 11. — Petrovosszellón nov. 7-ét megelőző hétfőn. — Temerinben nov. 22-én. — Zentán nov. 19-ét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zomborban Katalin napján

Irodalom.

»Három év után. Beszédék és hírlapi cikkek. Közli: Margalits Ede bölcsészettudor, tanár, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa. Zombor. Bittermann Nándor könyv- és könyvmondója 1884. E cím alatt 224 lapos nagy kötet került ki a sajtó alul, gyönyörű kiállításban. A finom papír, tiszta nyomás, ábrándos kezdőbetűk, pazar kikezdések, izléses zárjegyek: mind megannyi hallgatag árulói annak, hogy itt valami ünneplés alkalomra készült munkával van dolgunk.

Nem vélünk csalódní, ha ez alkalmat a jövő évi országos kiállításban sejtjük.

Különösen szerencsés gondolatnak tartjuk részünkről, hogy ezen bizonyára figyelmet keltendő szép technika, alakilag és tartalmilag egyaránt bácskai terméket fog bemutatni. Mert a könyv tartalma íziglen megyénk közelebbi vagy távolabbi viszonyaival foglalkozik.

»A megyében a hazát szeretni» — ez az a jelszó, mely alatt a szerző minden közügyhöz hozzászólt; Bács megye haladása, ez az a cél, a melyért — mint maga mondja — munkálkodva lelkesedett és lelkesedve munkálkodott.

És mai napság már önzetlenül lelkesedni nem divat. Ebben van a magyarázata annak, hogy a szerzőnek a közügyek különféle ágazatában ernyedetlen kitarással folyó önzetlen munkálkodása sem menthette meg őt attól,

hogy sokan, akiknek egyéb dolguk nincs, mint mások érdemein rágódní, a világrt sem hajlandók e munkálkodás alapokául a tiszta ideális helyi patriotizmust elismerní; hanem az megett keresik rosszakarató ötletekkel a szerző céljait.

Egyébiránt legyen kinek-kinek a maga hite szerint. Persze aki nem tesz semmit, az nem hibáz el semmit. De annyit efemer történetirői tisztünkben folyólag kötelességszerűen megjegyezhetni vélünk, hogy sem az országban, annál kevésbé megyénkben nincs, nem is volt még példa arra, hogy a helyi kulturérdekek körül egy, már szerény állásánál fogva is kisebb hatáskörű férfi, oly rövid idő alatt ennyit lendített volna. Mosolyoghatnak e fölött azok, akiket csak a telekönvi kivonatok, váltók és betéti könyvecskék gyönyörködtetnek; csinálhatnak rája rossz vicceket azok, akik a ló és kutya dédelgetésében keresik és találják a közéleti vezérszerep-vitelnek kvalifikációját; megszólhatják azok, akiknek a kaszinó szivargőzös pletykapadja vagy a kurta vendéglők halbseidlis kocingatása képezi egyetlen üdülő szórakozásukat. Az a dolgon nem változtat semmit, mert mindig úgy volt, úgy is lesz, hogy a mindenki dolga — senki dolga. És mindig úgy volt, úgy is lesz, hogy oly eszmékért, melyekből nem lehet napidíjat huzni; oly beszédekért, melyeket előre meg nem fizetnek; oly tiszteletbeli hivatalokért, melyeknek honoráriuma ritkán egyéb a rendszerint csipkedő kritikánál: csak oly emberek képesek lelkesedni, akik magának ezen munkának elvégzéséből, illetőleg magából a jól teljesített polgári hivatás tudatából merítik jutalmukat.

És mi a divattal ellenkezőleg azt mondjuk: Hála Istennek, hogy akad ilyen emberünk!

Nem vélünk csalódní azon föltevésben, hogy ha ezen kevésbé méltányolt helyi patriotizmus országos divattá válnék: bizon akkor maga a közhaza, mint a részek összege, óriási hasznát látná az ilyetén buzgólkodásnak

Igaz, hogy e cikkek már mind ismeretesek s nagy részben bevégzett, tehát időben meghaladott kulturmozzanatokat tárgyalnak s ennyiben a helyi és megyebeli közönség előtt összegyűjtött kiadásuk meddő munkának látszhatnak.

De akiknek ez az álláspontjuk, gondolják meg, hogy az imígyen könyvvé felszaporodott megyei kulturmozgalmak fölötti cikkek nem is szorosan a megyének szólnak immár, hanem inkább az ország sajtójának, mely bizonyára nem fogja ezek vétele után többé megyénk szellemi életét oly képtelen vádakkal illetni, aminőket pl. a Föld és Népei című nagy munkának 446. lapján arciprulva olvashattunk.

A fővárosi sajtó, így, könyv alakban vevén e cikkeket, kénytelen lesz nyilvános tudomást venni róluk s bizonyára nem fog mondhatni egyebet, mint azt, hogy: a lokális érdekeknek a közhaza érdekein belül való ilyen gondos ápolása, hazánk egyetemes, mindenoldalú evolúciójának a titka.

És tudunkkal ilyen és ennyire lokális tartalmú könyv még nem jelent meg sehol. Bács megye, az elmaradottnak, kulturérdek nélkülének hirdett megye mutathatja föl az elsőt.

Vannak kellemetlen munkák, melyeket elvégezni köztudomás szerint kell ugyan, de melyeket mégis kerül mindenki; mert semmi haszonnal, sok kellemetlenséggel járnak.

Ez a könyv is ilyen munka.

Talán majd egy emberöltő múlva, ha a helyi érdekek iránt fölébredt közszellemben most nevelt új nemzedék jut a közállásokra, és ma még csak magának s örökölt kedvteléseinek élő polgári osztályunk más kötelességet is fog ismerni kis hazája, megyéje iránt, mint az egy adófizetést: majd akkor talán el fogják mondani e munkára egyhangú elismeréssel, hogy aki ilyen általános apathiában így tudott Bács-Bodrogh megye kevesektől támogatott haladásáért »lelkesebben munkálkodni és munkálkodva lelkesedni«, az önzetlen, nemeskeblű idealista volt, és ha vannak hibái, hibái is csak idealizmusából származnak.

Baloffak napján.

Felvirrad ez a nagy nap minden évben, A mely tiétek oszthatatlanul, Midőn a város népe feketében Azokhoz a nagy »kertekhez« vonul. A paradicsom kertje volt az első, A másik ez, hol béke szendereg: S örüljete, innét nem úz ki senki — Sirok lakói, boldog emberek!

Oh mert nem az, nem az a zord enyészet, A mely örök nyugalmat, álmot ad; A végzet jó, a sírban visszaadja Az elveszett boldogság otthonát.

A temetőnek utain virág nő, És a virágra harmat-könyv pereg; Ne higgyétek, hogy ez az átkok átka, Sirok lakói, boldog emberek!

Az a halál, enyészet a valódi, Mely élni készit, s jutalmul ad — nyomort. Az a halott, kit egyszer a dicsőség Csalékony forgatagja elsodort; Ki homlokára nymbust várt, s tövistől, Eles kövektől rajta vér csepeg; Az a halott, kit már itt elfeledtek — Sirok lakói, boldog emberek!

Az a halott a nyomorult, kit élve Temetnek a feledség éjibe, Kinek jajára nem jadjul, könyére Nem könyez vissza soha senki se. Ki mások útján áldást hint, virágot: S útján közöny, rög és gaz termenek! — Ez a nemlét a létben a — halálkín, S ez nektek nem fáj — boldog emberek!

Völgyi Gusztáv.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

6711. szám. kig. 1884.

Zenta város tanácsától.

Pályázat

városi mérnöki állásra.

Zenta rendezett tanácsú város mérnöki hivatalánál a mérnöki állás leköszönés folytán végleg üresedésbe jöven, betöltésére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Pályázhat minden magyarországi honosságú okleveles mérnök, a ki a földmérésen kívül a száraz- és víz-építészlet minden nemeiben képesített szakmájának önálló üzésére jogosított és legalább egy évi gyakorlatot mutathat ki.

Ez állással a város pénztárából évi 800 frt fizetés és a földmérésekért lánconként külön díjak élvezete van egybekötve.

Pályázni kívánók kellőleg felszerelt kérvényei legtovább **folyó évi november hó 8-ig** a városi tanácshoz nyujtandók be.

Kelt Zentán, 1884. évi október hó 24-én.

Wuits Sándor, h. polgármester.

3—1

Birtok-eladás.

Vukovártól egy óra, Nustar-tól pedig 1/2 óra távolságban, a **Marince-i határban** 14 negyed telekföld, két nagy házhelylyel és kertekkel szabad kézből eladó. Ára legelő nélkül 1000 frt. legelővel 1200 frt osztr. ért. — Bővebb értesítéssel szolgál a tulajdonos

Stettner Ottó, Bogdanovcén.

3—3

4117. szám. kig. 1884.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye bajai járás szolgabirói hivatala részéről Béreg községében leköszönés folytán üresedésbe jött jegyzői állásra, ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás következő javadalmazással van egybekötve u. m.:

Készpénzben 105 frt o. é.
28 kgr. 3 gram só.
67 kgr. 207 gram marhahús.
28 kgr. 3 gram faggyú.
112 kgr. 12 gram hizott sertés.
6 liter 36 centiliter vaj.
24 ürköbméter kemény tűzifa.
24 hectoliter 60 liter 60 centiliter kétszeres buza.
12 szekér széna természetben kiszolgáltatva.

Szabad lakás, 12 hold 1175 □ öl szántó, 7 hold 144 □ öl rét és 655 □ ölnyi nádas haszonélvezete, melyek után az adót a jegyző fizetendő.

Az üresedésbe jött állomás **1884. évi november hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor** Béreg községében választás útján fog betöltetni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miként az 1871. évi XVIII. t. c. 74. és 75. §-ai értelmében felszerelt kérvényeiket, 1884. évi november hó 5-ig bezárólag ezen szolgabiróságnál benyujtsák és ebben igazolják, hogy a jegyzői teendőknek magyar, német és dalmát nyelven való ellátására képesítvők.

A később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Baján, 1884. évi október hó 21-én.

Latinovits Gyula, szolgabiró.

3—2

Birtokeladási hirdetés.

Bács-Bodrogh megye Ó-Verbász község határában fekvő, 527⁴⁵²/₁₆₀₀ holdas birtokrészek, az ezen hirdetés kiegészítő részét képező részletes eladási terv szerint, 5 holdas részletekben, vagy dülönként, vagy pedig egészben a kataszteri tiszta jövedelem alapján megállapított és tehát a föld minősége szerint különböző, holdankénti 381 és 433 forint becsértékkel szóbeli nyilvános árverés útján

Ó-Verbász községhezánál 1884-ik évi november hó 5-én

reggeli 9 órakor és esetleg folytatólag a következő napokon a legtöbbet ígérőknek örök áron fog eladatni.

A szóbeli árverés megkezdése előtt írásbeli ajánlatok is adhatók be, de csakis az alább jelzett dülökre, vagy az egész birtokra.

Az egyes dülök becsértéke a következő:
I-ső dülő 320²²/₁₆₀₀ hold . . . 121,926 frt.
II-ik dülő 207⁴³⁰/₁₆₀₀ hold . . . 89,747 frt.
Az egész birtok összesen 527⁴⁵²/₁₆₀₀ hold, becsértéke 211,673 frt.

Minden versenyzni szándékozó köteles a szóbeli árverés megkezdése előtt a kikiáltási összeg 10%-át bánatpénz fejében letenni.

Az írásbeli ajánlatok 50 kr. bélyeggel és a kikiáltási árnak 10%-át tevő bánatpénzzel ellátandók és azok borítékán határozottan kitéendő a tárgy, melyre az ajánlat tételik, továbbá az ajánlatban a megajánlott vételár számokkal és betűkkel világosan kiirandó és végül kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti.

A vételár tíz évenkénti egyenlő részletekben, mindig az összes künlévő hátralékok után, az árverési eredmény vagy az ajánlat jóváhagyása napjától a lefizetés napjáig számítandó 6% kamatokkal együtt törlesztendő.

A bánatpénz az első részletbe fog betudatni.

A tulajdoni jog telekkönyvi átíratása csak a vételár teljes törlesztése után fog megengedtetni. Az árverési eredmény jóváhagyása napjától a vevő az összes adókat és terheket viselni köteles, ellenben ugyanazon naptól a föld jövedelme öt illeti meg, s ezért a fenálló hasznbér szerződések is azon naptól a vevőre ruháztatnak; a vevőre hagyatván, hogy ama szerződések határozmányai alapján a mostani bérlővel való viszonyát tetszése szerint, de az eladó kincstár közbenjárása és szavatossága nélkül rendezhesse.

A részletes eladási terv- és az árverési valamint a szerződési feltételek Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1884 évi október hó 18 án.

2-2

A m. kir. jószágigazgatóság.

Önkéntes végeladás.

Miután a raktáron levő árukészlet oly nagy, hogy azt mai napig el nem adhattam, ennél fogva kényszerítve valék **f. évi november hó 1-től kezdve a főútcában Milassevics János ur házának sarokboltját** (a volt gyógytári helyiséget) kibérelni és abban a

végeladást

tovább is folytatni; — ajánlom

fűszer-árúimat rendkívüli olcsó áron,
porcellán-árúimat a bevásárlási áron alól és

fényüzési tárgyakat pedig 50%-al a gyári áron alól.

Számos látogatásért esd

Bayer Mihály,
kereskedő.

8-1

2091. sz.
kig. 1884.**Pályázati hirdetés.**

Bács-Bodrogh megye tettes törvényhatósági bizottságának 67. közgy. 1884. számú határozata alapján Ó Kanizsa községében rendszeresített segéd-jegyzői állomásra ezennel pályázat hirdettetik. Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, miszerint eziránt pályázati kérvényüket **f. évi december hó 1-ső napjáig** az előljárásnál benyújtsák, mert e határidő letelte után beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Ezen állomás 500 frt évi fizetéssel lévén egybekötte, annak elnyeréséért csak azok pályázhatnak, kik pályázati kérvényükben okmányilag igazolni képesek, miszerint az e megye jegyző-vizsgáló bizottságától nyert, a jegyzői teendőknél magyar nyelven való viselésére képesítő vizsgálati bizonyítvánnyal, illetőleg az 1883. évi I. t. c. 6. §-ban előirt minősítéssel bírnak.

A választás folyó évi december 3-ik napján a község házában fog megtartatni.

Ó-Kanizsán, 1884. évi október hó 26-án.

Mihály Sándor, **Szalkay Pál,**
községi jegyző. 3-2 községi h. bíró

A valódi orosz bagarja vanyolt csizmák és a

Értesítés.

Van szerencsém úgy Zombor város, valamint a környék n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **nemrég helyben, a fő-útcán Falcione Lőrinc-féle házában újonnan berendezett**

bőrkereskedésemet

tetemesen megnagyobbítottam.

Legközelebb tett bel- és külföldi látogatásaim alkalmával nemcsak a hazai, de a külföldi első rangú gyárakkal léptem összeköttetésbe, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy árúimat a lehető **legolcsóbban** adhatom, olyannyira, hogy bármikor a **főútcával is versenyt állok.**

Egyszermind batorkodom a n. é. közönség figyelmét felkérni raktáromon lévő és Zombor város, valamint egész Bács-Bodrogh vármegyében **kizárólag csak nálam kapható** bőrkülönlegességekre, u. m.:

Közvetlen Moszkvából (Oroszország) szállított orosz bagarja vanyolt csizmák. — Továbbá: **kizárólag csak nálam kapható valódi Wolf-féle vízhatlan bőrkenőcs (Wolf's Lederschmiere.)**

A midőn végre az eddigi vevőim által irántam tanusított bizalmát továbbra is fentartani kérem, maradtam
Zombor 1884. évi október havában

5-1

Teljes tisztelettel
ifj. KONYOVITS ISTVÁN,
bőrkereskedő nagyban és kicsinyben.

Videki megrendelések pontosan eszközöltenek.
Zombor város és B. Bodrogh

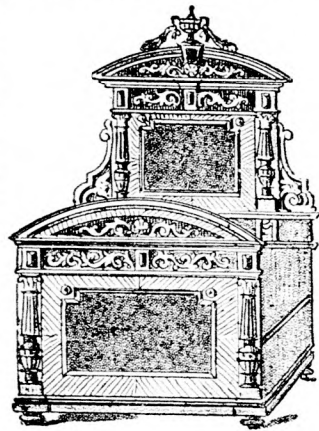
megye egyedüli árusítója.

Wolf-féle vízhatlan bőrkenőcs

SCHERER FERENC

10-5

fabútor raktárában
ZOMBORBAN
a főútcában kaphatók:

sifonérok, ágyak, mosdó- és éjjeli-szekrények, asztalok, gót-székek és tömör fából hajlított székek és fotelek, kredencek, pipere-, álló- és függő-tükrök, függőnytartók.

Vasbútorokból raktáron vannak:
ágyak, gyermekágyak, ágybetétek, mosdóasztalok, gyermekkocsik.

Továbbá raktáromban kaphatók:
porcellán áruk, lámpák, olajnyomatképek, mindenféle képeretek és nagyválasztékban üvegáruk a gyári áron.

2-2

A m. kir. jószágigazgatóság.

varrógépek u. m.:

GOLDFAMN SÁNDOR
ZOMBORBAN

főútcá Falcione-féle házában.

A közelgő halottak napjára

ajánlja dúsan felszerelt raktárát, melyben különösen nagy választékú

sírkoszorúi és sírlámpáira

hívja fel a nagyérdemű közönség figyelmét.

Együttal ajánlja raktáron levő s a téli évadra szükséges cikkeket ugymint:

tanár dr. Jäger-féle ingek, duxerok, alsó nadrágok és téli pamutkendők.

Továbbá **DITTMAR**-féle lámpák ugymint:

asztali-, szalon- és falilámpák

6-német stylan, 24-es gygant égő, vagy 45 gyertya fényű világitással,
3-3 állandóan nagy választékban tartatnak raktáron.

H O S T I A M I E T E U M

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulacban** (Gironde)

FOG-SZERE

52-45

használatát által.

Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalálva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palaok 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín viszállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonyá teszi és növeszti, 1 palack.

Tincture du dr. Richard a haj eredeti színének visszaállására, rögtöni siker. 3 frt 1 palack.

Eau de Phénix I. kitünő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használatra minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.

Eau de Phénix II. ugyanazon eredmény mint az I. sz., siker 2 nap után.

Gouttes du dr. Thompson szakáll-festőzer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejmosásra egyszermind a kiütések, égések stb ellen.

Arnicaine toilette. Egyedüli szer mindenféle bőrbetegségek, nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.

Parfümök, elismert legjobb rizspor, finom illattal.

Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom illattal.

Glycerine anglaise, kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főügynökség a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs uraknál.